

Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke u Krapinsko-zagorskoj županiji

Marina Stanković Gjuretek

ZZJZ Krapinsko-zagorske županije

Ključne riječi: rak dojke, prevencija, skrining mamografija

Epidemiološka situacija:

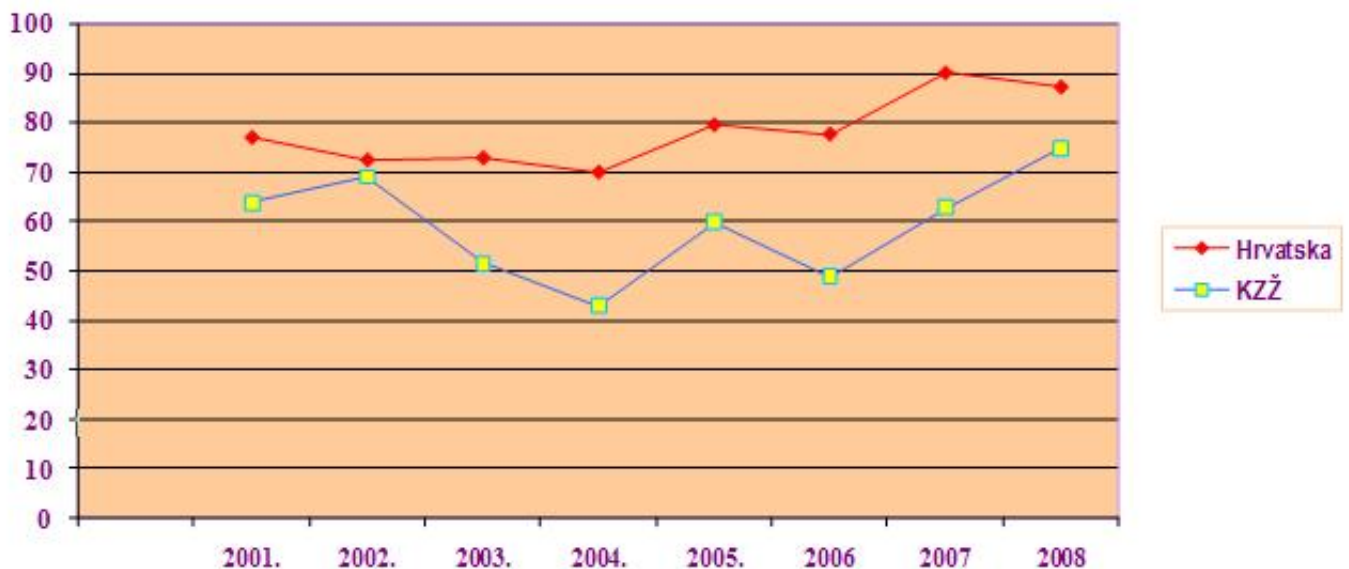
Rak dojke je najčešći rak i vodeći uzrok prijevremene smrti žena u dobi od 35 do 64 godine u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Dobno standardizirana stopa incidencije raka dojke u periodu od 2001. – 2008.g. za Krapinsko-zagorsku županiju je niža od stope za Hrvatsku (grafikon 1.), dok je mortalitet od raka dojke u istom periodu u skladu sa hrvatskim prosjekom, dok je 2003. i 2004. godine nešto viši (grafikon 2.)

Usporedba stopa incidencije i mortaliteta od raka dojke – Republika Hrvatska i Krapinsko-zagorska županija u razdoblju od 2001. do 2008. godine

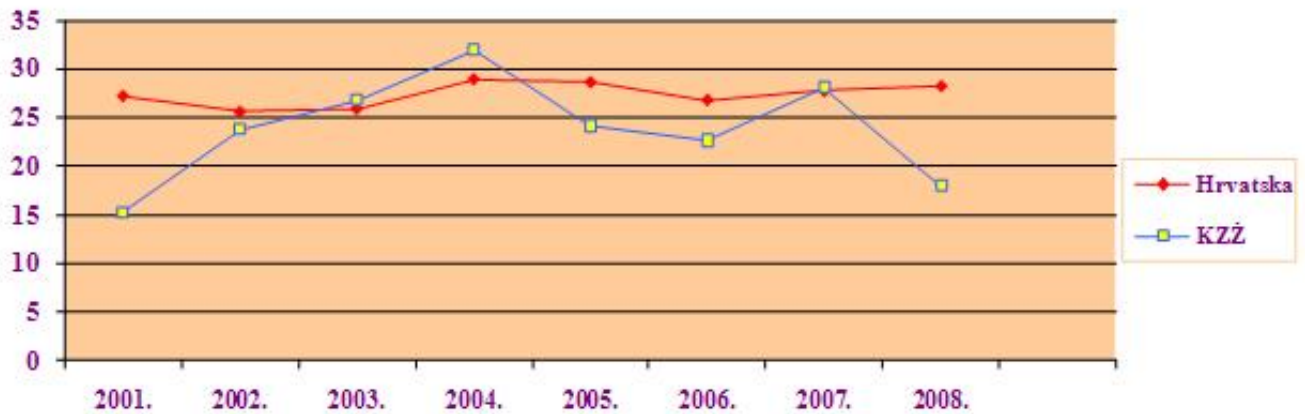
DSS incidencije /100 000 staro europsko stanovništvo

Grafikon 1.

Grafikon 2.

DSS smrtnosti/ 100 000 staro europsko stanovništvo

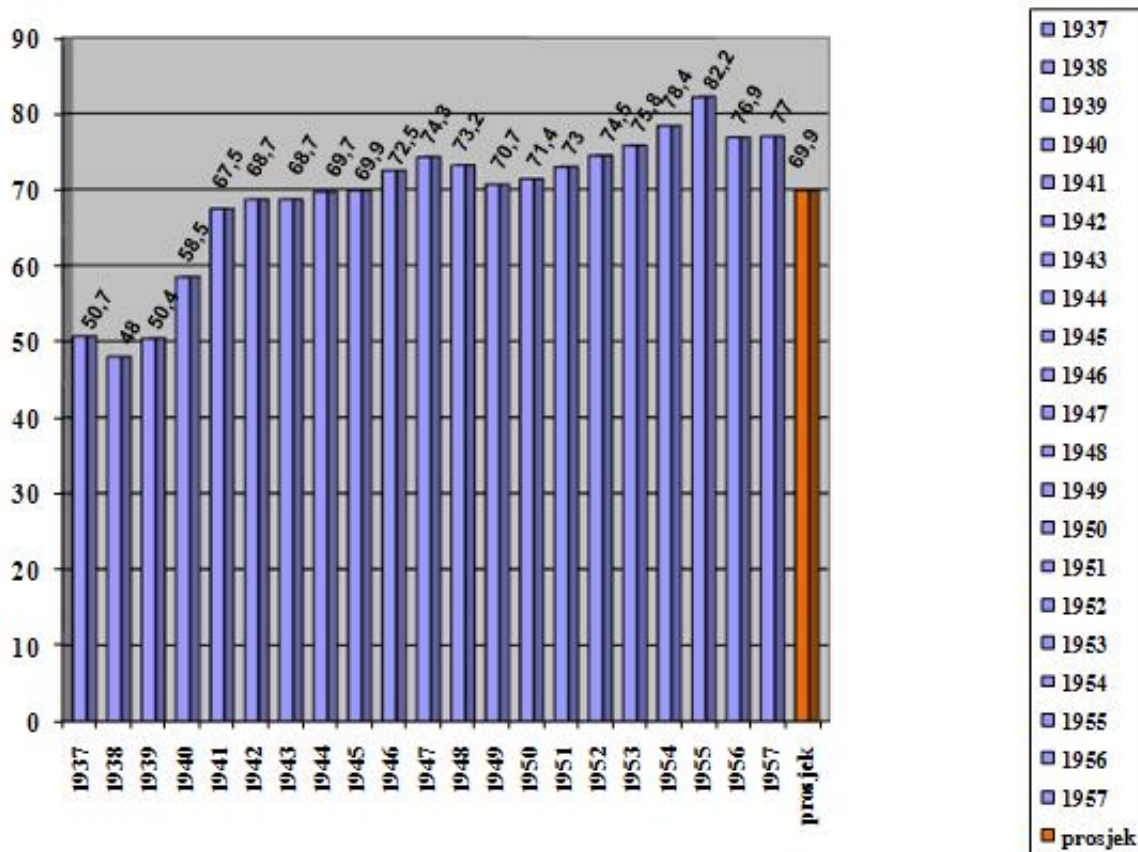

Prikaz rezultata prvog ciklusa mamografskog skrininga:

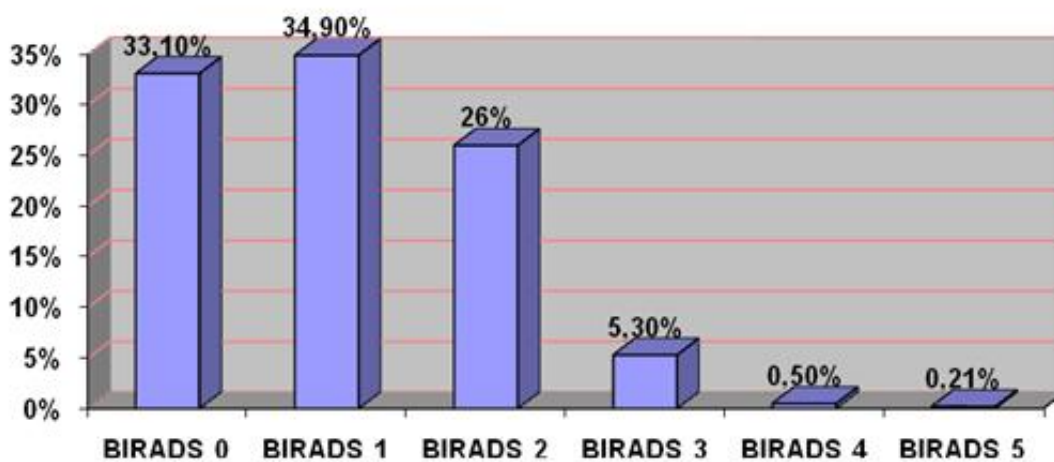
Mamografski skrining u Krapinsko-zagorskoj županiji počeo je sa provedbom u studenom 2006. godine. Započeli smo sa dvije mamografske jedinice: OB Zabok i SB Krapinske Toplice. U periodu između kolovoza 2008. i svibnja 2010. godine bila je uključena i privatna poliklinika „Medirad“ u Zlataru, ali je kao i većina privatnih poliklinika, odlukom Ministarstva zdravstva, prestala biti dio Nacionalnog programa u svibnju 2010.g. Sudjelovanje privatne poliklinike bilo je od velikog značaja upravo zbog njenog smještaja u Zlataru koji predstavlja središte istočnog dijela županije i prije uključivanja poliklinike imao je najniži odaziv. Mnogim ženama, pogotovo onima starije životne dobi, uslijed ovih okolnosti dostupnost mamografskih pregleda je bitno smanjena, što se i vidi kod odaziva koji je u ovom dijelu županije, unatoč tome što je stanovništvo većinom ruralno, za vrijeme sudjelovanja poliklinike bio preko 90%.

U prvom ciklusu Nacionalnog programa pregledano je 11588 žena (69.6%). Rak dojke otkriven je kod 42 žene, a stopa novootkrivenih karcinoma na 1000 pregleda iznosila 3,6.

Grafikon 3. Odaziv žena u 1. Ciklusu skrining mamografije u Krapinsko-zagorskoj županiji prema dobi

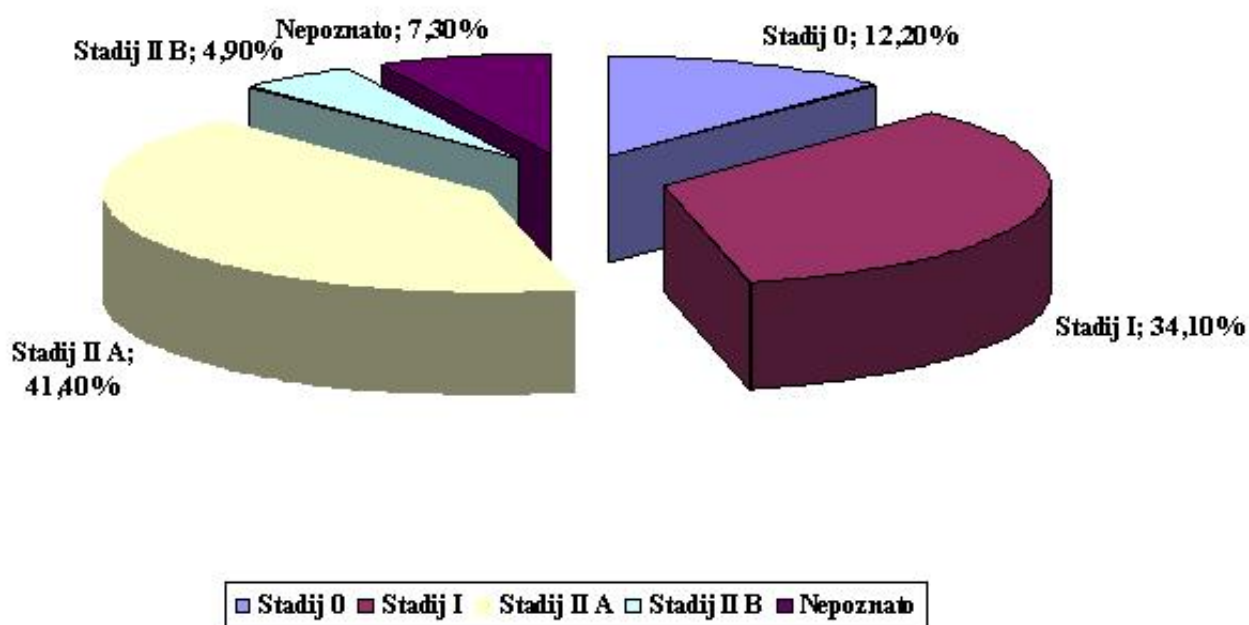
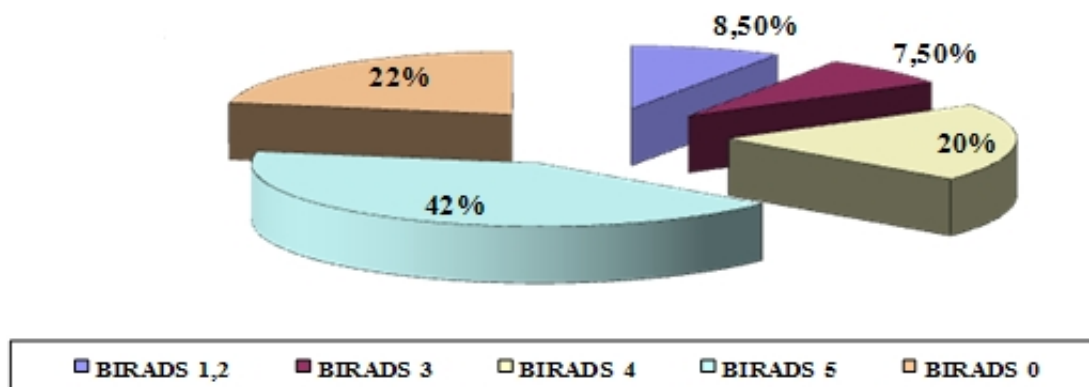

Grafikon 4. Udio snimljenih nalaza u 1. ciklusu prema BI-RADS-u u Krapinsko-zagorskoj županiji

Analizirajući rezultate mamografije možemo uočiti vrlo visok udio nalaza Bi-RADS 0 (33%). Također je ustanovljeno da su 22% nalaza BI-RADS 0 karcinomi.

Slika 5. Potvrđeni karcinomi prema BI-RADS

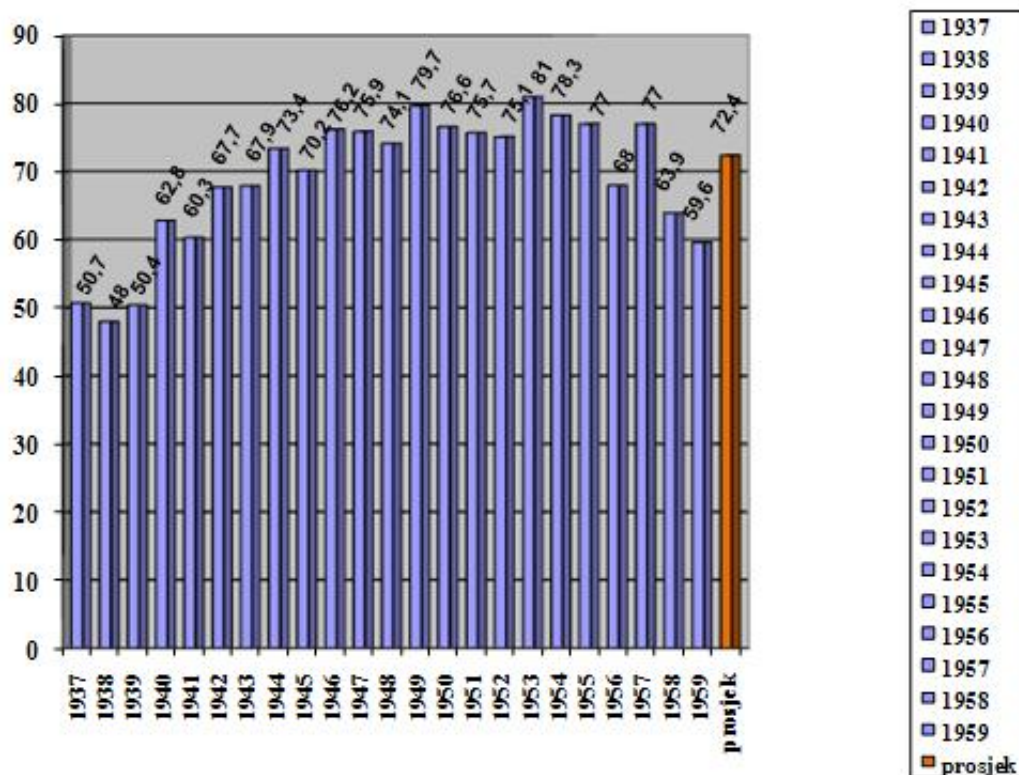

U velikog djiela žena s novootkrivenim rakom dojke radi se o lokaliziranoj fazi što omogućuje široko terapijsko djelovanje i povećava šansu izlječenja.

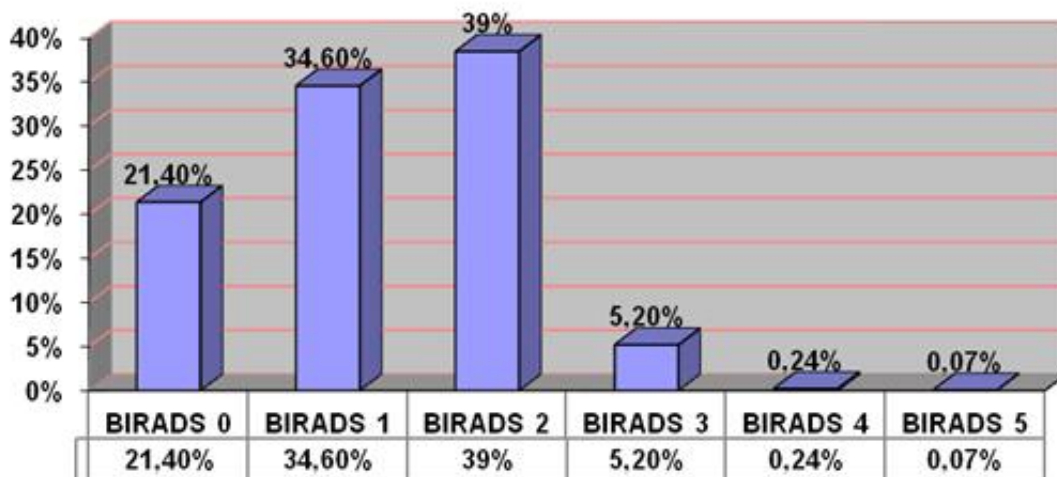
Prikaz dosadašnjih rezultata 2. Ciklusa

Na početku drugog ciklusa počeli smo pozive slati i ženama različitih godišta. Nastojali smo prvo pozvati žene kojima je više vremena prošlo od posljednje mamografije. To su najčešće bile one koje su se u prvom ciklusu javljale da su mamografiju obavile. Do sada su pozvane 7 692 žene i potvrđeno je 5 karcinoma.

Grafikon 3. Odaziv žena u 2. Ciklusu skrining mamografije u Krapinsko-zagorskoj županiji prema dobi

Grafikon 4. Udio snimljenih nalaza u 2. ciklusu prema BIRADS-u u Krapinsko-zagorskoj županiji

Vidljivo je da je postotak BI-RADS 0 i u drugom ciklusu još uvijek visok, čak 21%. Rezultati iz prvog ciklusa su pokazali da se iz 20% takvih nalaza dijagnosticiraju karcinomi. Obzirom da žene sa nalazom Bi-RDS 0 duže čekaju na UZV i općenito daljnju obradu (BI-RADS 4 i 5 imaju prioritet), u narednom periodu trebalo bi i dalje težiti smanjenju udjela nalaza BIRADS 0, kontinuiranom edukacijom radiologa.

Zaključak:

U protekle četiri godine u Krapinsko-zagorskoj županiji posvetilo se mnogo pažnje radu na primarnoj prevenciji malignih bolesti. Uz pomoć patronaže i gradskog društva Crvenog križa podijelili smo edukativne materijale koje smo izradili (brošura i letak), održali dvadesetak radio emisija i dalje nastavljamo suradnju s medijima i senzibilizaciju lokalne zajednice.

Literatura:

1. Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Registar za rak. Incidencija raka u Hrvatskoj, Bilteni 25-33. Zagreb: Hrvatski zavod za javno zdravstvo. 2000.-2008.
2. Popis pučanstva Republike Hrvatske 2001. godine Državni zavod za statistiku, Zagreb 2001.

Kontakt:

Marina Stanković Gjuretek, dr.med.spec. javnog zdravstva
ZZJZ Krapinsko-zagorske županije
Tel: 049/467-152
E-mail: marina.stankovic.gjuretek@zzjzkzz.hr